

KBK 84(5Turk) 6
UDK 821.512.133-3
O-67

Oqbosh, Ali.
Qush sufrasi: She'rlar/ Ali Oqbosh;
turkchadan Miraziz A'zam tar.; rassom Yildiz
Eviren. – Toshkent: «EXTREMUM-PRESS», 2013.
– 72 b.

KBK 84(5Turk) 6
UDK 821.512.133-3

Kitob Bolalar fondining «Turk bolalar va o'smirlar adabiyotining dunyo tillariga tarjima qilinishi» loyihasi tavsiyasi va Turkiya Madaniyat va turizm vazirligi TEDA loyihasi yordamida nashr etildi.

E'tiboringizga turk bolalar she'riyatining atqali namoyandasi Ali Oqbosh qalamiga mansub she'rlar to'plamini havola qilyapmiz. «Qush sufrasi» deb nomlangan to'plamda bolalarning quvonchlari, o'y-xayollari, orzulari, atrof-olam haqidagi o'ziga xos qarashlari shoirning chuqur tafakkuri, teran taxayyuli va ilhomi vositasida samimiy bayon etilgan.

ISBN-978-9943-4101-6-9

© «EXTREMUM-PRESS» nashriyoti, 2013 -y.
© Ali Oqbosh, 2013 y.

Ali Oqboshning "Qush sufrasi"
she'riy to'plami haqida
(So'z boshi o'rnida)

Ertaklar, tushlar aytilmay turgan paytda ko'ngilning ochiq sufrasiga (dasturxoniga) taklif qiladi. Bu sufrada toti esdan chiqa boshlagan har narsa bor: yalpizmi, zubturusmi, qo'ziqorinmi, kiyiko'tmi, otquloqmi...

Vaqtini otarda o'tkazadigan bolalar birdan oy bulutning ortida suzib yurganini, bulutlarning oralarida ko'k yuzini va yulduzlarni payqab qoladilar. Jayronlar, quyonlar, qarg'achalar, qo'zichoqlar va qushlar bilan bir sufraga o'tiradilar. Shamol, uyqu, suvlar bilan tanishadilar.

Bolalar she'riyatida turli xususiyatlar ko'zga tashlanardi: birlarida quvonch, birlarida xayol, birlarida o'git, boshqa birida hikmat va hokazo. Ali Oqboshda xayol teranligi, taxayyulning nozikligi, kishi ruhiga ta'sir etadigan bir ezguliklar borki, bunaqasi jahon she'riyati tajribasida ko'rilmagan edi.

Bir misol keltirishdan o'zini
tiyolmayman:

Onajonim! Tushimda bir qushmishman,
Quchog'ingdan uchmishman.

Onajonim! Tushimda maktubmishman,
Boradigan yerimni unutmishman.

Onajonim! Och meni, o'qi meni,
Bosmasdan uyqu meni...

Onajonim! Yo'llar meni chaqirar,
Qushlar meni,

Shamol meni, Uyqu meni, Suv meni...

Mazkur she'rlar to'plami bolalar ruhida
poklik va nazokat hislarini tarbiyalaydi,
ularni ezgulikka, go'zallikka oshno
etadi, deb ishonaman.

Tursunboy ADASHBOYEV,
O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi
Bolalar adabiyoti kengashining
adabiy maslahatchisi

Qadrli bolajonlar!

Mana sizga bir dasta she'r. Men yozdim, rassom rasmlar bilan bezadi, yoqtirsangiz o'qirsiz, yoqtirmasangiz bering qushlarga, qaytarib bizga keltirsinlar.

Aslida men bu she'rlarni yozarkanman, kimlar o'qishini hech o'ylamadim ham. Ammo qo'limdan kelganicha go'zal yozishga intilganim rost.

Bolalar uchun yozilgan asarni kattalar ham sevib o'qiyolmasa, u asar yomon asardir. Unutmaylikki, «aldagani bola yaxshi»deb bolalarni aldaganlar, aslida o'zlari aldanadilar.

Bugun «Qo'rqut Ota hikoyalari», «Don Kixot», «Kichik shahzoda», «Kalila va Dimna», «Ming bir kecha» ertaklarini avvalo ularning bari go'zal asarlar bo'lganligi uchun ham bolalar, ham kattalar sevib o'qiydilar.

«Qush sufrasi»ni o'qirkansiz, siz

tushuna olmaydigan ba'zi so'zlar uchrashi mumkin, ularni onangizdan so'rarsiz, o'qituvchingizdan so'rarsiz, lug'at kitobiga qarab bilib olarsiz... Zotan, kitoblarda faqat biz bilgan narsalargina bitilsa, u holda o'qishning nima keragi bor? Bizni turli kashfiyotlar qilishga chorlaydigan, tadqiq qilib o'rganishga majburlaydigan asarlar ulg'aytiradi.

Sizga yangi zavqlar, yangi hissiyotlar bera olsak, yoki sizning rangin dunyoyingizga biz ham bir rang qo'sha olsak o'zimizni baxtli sanaymiz.

Ali Oqbosh.

ARMUG'ON-BAG'ISHLOV

Qo'llari gul yaprog'i,
Chim yashil ko'zlari bor.
Shamol, bu dastani obor,
O'rmon parisi Saljonga.

QUSH SUFRASI¹

Bir yutim yomg'ir suvi,
Va bir tilim to'lin oy
Sufiramiz qush sufrasi,
Allalar so'ylasin soy.
Sufiramiz - qush sufrasi.

Boshda yaylov osmoni,
Oyoqda yurt tuprog'i.
Ulg'ay mitticha jonim,
Tamadding gul yaprog'i.
Sufiramiz - qush sufrasi.

Ichdik hayot suvi deb,
Quyoshning yog'dusini.
Chaqirdik qut keltir deb,
Nurxola Yunusini.
Sufiramiz - qush sufrasi.

Ko'k yuzidan moviylik,
Bulutdan sut sog'amiz
Keling, o'ksizlar, keling,
Qirqimiz ham sig'amiz,
Biz yemasdan to'yamiz,
Sufiramiz - qush sufrasi.

¹ Sufira - Hattaknon, Navoiy, Bobomir ham «Hayrat ul-abror»da
«sufira» so'zini «lasturnon» ma'nosida ishlatganlar:

To'yar anga safirakir, bul och emas,
Berar anga to'lni, yarang'och emas.

(Tarjimon.)

So'ngi yo'q bir kecha uchganimda,
Oyning o'rog'iga ilinib qoldim.
Onam yo'qligimni bilmasin deya,
Uyga soyamni soldim.

Hech kimga aytma, moviy yulduz,
Mening — sen bo'lganimni.
Yotarkanman bulutning soyasida
Ust-boshimning nam bo'lganini.

Ismimni yo'qotdim bir
sayyorada,
Qanday chaqirsin onam mani.
Man ham ko'k bolasiman
yulduzlarday,
Tong yeli ko'tarib borar
tanamni.

O'ngim, so'lim so'ppa,
Oldim, orqam uchirim.
Uyimizni topmoq uchun
Bir oq kabutar uchirdim.

O'pdim qizil tumshuqchasidan,
Qanotiga noma bog'ladim.
Suv berdim sabr kosasidan,
Qushim uchdi, men-chi
yig'ladim.

«So'ppa» bekimboshq o'yinida qal' oqetkasi. O'yinboshidan bosqalar borish, taqiqlangan bo'ladikunda-kin taqiqlangan poydan qal'aga o'yinboshidan qal'aga qal'aga «So'ppa» deb taqiqladi.

UCH KUMUSH PAT

Mavsum bahor,
Shamol - janubdan
Suvlar sarkush,
Dolg'alar notinch
Bir qirg'oqda
Qumloq uzra
U kun ikki qush olishdilar-
Chag'alay,
Lochin...

Qorday oppoq edi
Chag'alay,
Yaratilgan edi
Ko'pikdan.
Lochin esa
Qop-qora edi,
Kelgan edi
Tik qoyalikdan.
Olishdilar,
Yo'qotib boshin-
Chag'alay,
Lochin...

Qirg'oq moviy edi,
Qubbalar samoviy.
Chag'alay chiroyli,
Lochin yovvoyi.
Uchdilar
Qubbalar-kamarlar
Orasidan

Chag'alay,
Lochin...

Ammo kunbotarda
Olovlandi suvlar,
Qanotlari yondi
qushlarning.
Lochin tog'larga
qochdi,
Chag'alay suvga
cho'mdi.
Qirg'oqda uch pat
goldi,
Uch kumush pat...
Bu shunday bir ertak
edi-

Chag'alay,
Lochin...

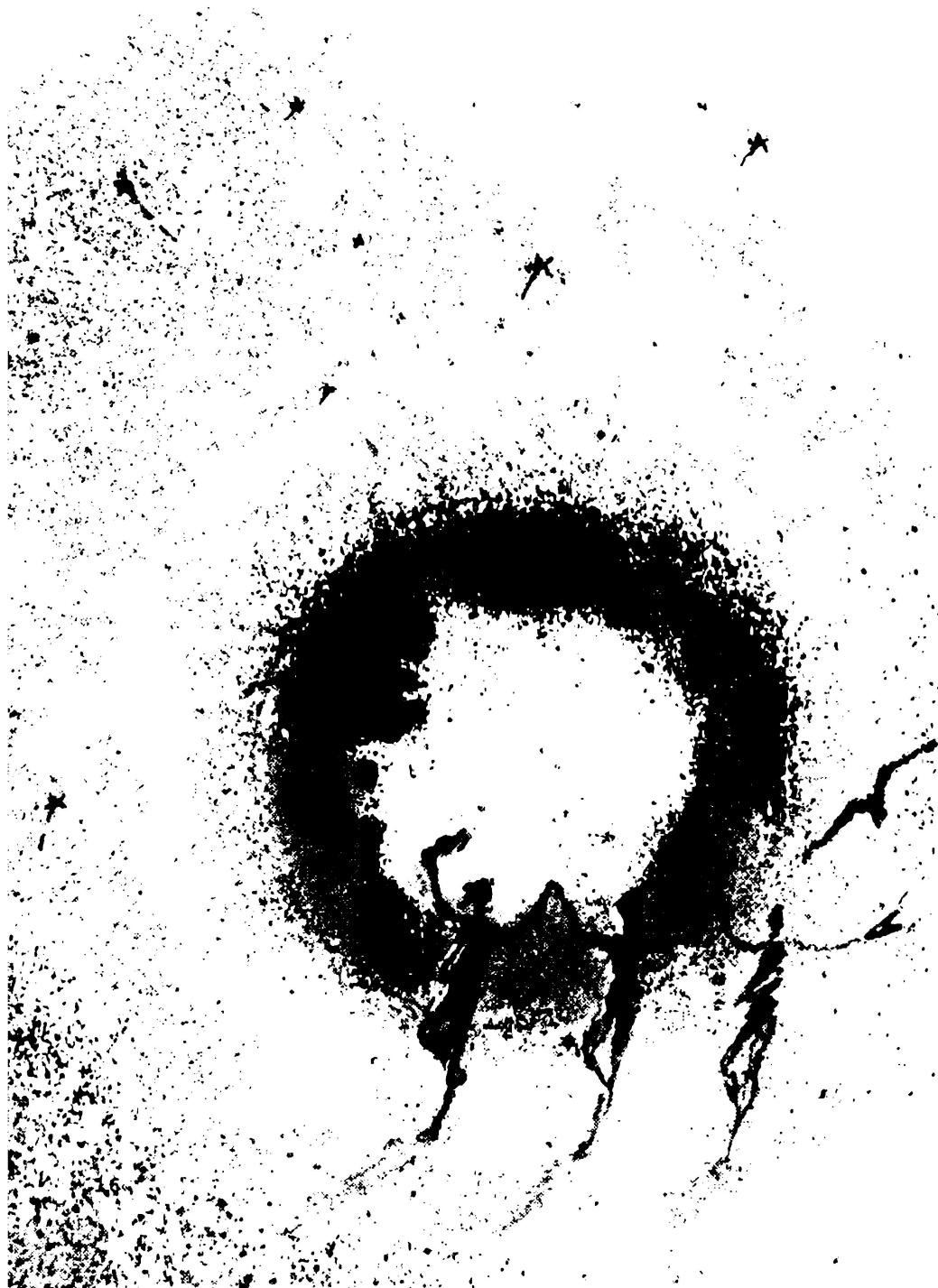
OYNING ALLASI

Derazadan suzilaman,
Yig'lasangiz uzilaman.
Tinch uxlasin hamma bola,
Tinch bo'lmasa, ezilaman.
 Alla yaxshiga, go'zalga,
 Alla, dunyomiz tuzalgay.

Moviy ko'klar lim to'la qut,
Men cho'ponman, suruv - bulut.
Suruvimdan men yerdagi
Go'daklarga sog'aman sut.
 Alla yaxshiga, go'zalga,
 Alla, dunyomiz tuzalgay.

Uching, uching mardi maydon,
Yaxshilarga uchmoq oson.
Oy-yulduzlar yorug'ida
Raqsga tushing boshlab suron.
 Alla yaxshiga, go'zalga,
 Alla, dunyomiz tuzalgay.

Oy bulutning ortidadir,
Ertak uyqu totidadir.
Endi bolalar tushida,
Bir qushning qanotidadir.
 Alla yaxshiga, go'zalga,
 Alla, dunyomiz tuzalgay.

CHAQALOQLAR QO'SHIG'I

Uchdik, uchdik beshikdan,
Qanot nurdan-ishiqdan.
Hazillashib qush bo'ldik,
Qushday chiqdik teshikdan.

Yulduz go'zal, oy go'zal,
Alif va Umoy¹ go'zal.
★

Ko'k bizga ulkan chodir,
Yer yuzi uyqudadir.
Ko'kdagi yulduzlarning
Ko'lkalari suvdadir.

Yulduz go'zal, oy go'zal,
Qirda oqqan soy go'zal.

Xayoldandir, tushdandir,
Bulutlar kumushdandir.
★ Oy bizga alla aytar,
Allalar o'pishdandir.

Yulduz go'zal, oy go'zal,
Dalada bug'doy go'zal.

Ko'kda oy po'rtaxoldir,
Yeb ko'rsang, totli boldir.
Soqqamizdir yulduzlar
Bu bir ertak misoldir.

Yulduz go'zal, oy go'zal,
Raqs go'zal, hoy-hoy go'zal.

¹Alif, Umoy - turkcha qiz ismlari.

QIR MAKTABI

Mavsum-u kunni farqlashni,
Xas-u cho'pdan in yasashni,
Polaponiga qarashni
Qayerdan o'rganmish bu qush,

Qir maktabida o'qimish...

Qizil, moviy, yashil, sariq
Guldan gulga kezar ari.
Qanday bilar u yo'llarni
Har yoq tepa, chiqish-tushish...

Qir maktabida o'qimish...

Yurgandik o'rgimchak qurt deb,
U qiziga to'qirkan sep.
Ilmoqli Chin ignasi-la
Qaysi dastgohda to'qimish.

Qir maktabida o'qimish...

Qushlar uyasida uxlab yotgan dam,
 Qo'chqor chiqishi kerak Qo'y
 burjidan ham.
 Tunni etagidan tutganча mahkam
 Silkitishi kerak butun
 qo'rquvlarni.

U tizginlab devni, burnidan teshib
 Surgalashi kerak eshikma-eshik.
 UZR so'rasin-da bolajonlardan
 Ertakdan tashqari chiqmay,
 engashib.

Yusuf²ni tashlangan quduqdan
 Chiqarib olib ketgan karvon
 Olib kelsin devlar diyoridan
 Yig'lagan behi-yu kulgan anorni.

¹Falakig'or astronomiya ilmidagi osmoni falakning 12 burjidan biri. Qo'y burji (araschada Hamal burji) deb ataladi.

²Yusuf - xalq qo'zaki ijodiy va jahon adabiyotida mashhur "Yusuf va Zulayha" dostonining qahramoni. Qo'zallik ramzi hisoblanadi. Yusuf yoshligida rashxchi akalari tomonidan bir quduqqa tashlab ketilgan edi. Uni bir karvon yo'llovchilari quduqdan chiqarib, olib ketadilar. Keyinchalik u podsho, so'ng payg'ambar darajasiga ko'tariladi.

BUVIMGA ALLA

Oyni o'rab olgan bulut
Boshida yoshmoq¹ buvimning,
Qo'g'irchoqlarga tilagim-
Yoshidan oshmoq buvimning.

Buvim go'zal, ayb oynada
Buvim kabi yo'q dunyoda.
Yuzining rangi ayvaday².
Hidlari layloq³ buvimning.

- Yoshmoq - ro'mol.

- Ayva - behi.

Layloq - nasrin, nastarin.

Safarbarlikning so'nasi⁴
So'ngan sochining xinasi.
Buvim uch shahid onasi
Boshi qordan oq buvimning.

Buvimni ezdi bu yozmish,
Bag'riga tosh bosib yonmish.
Yamannimi yodga olmish,
Ko'zlari suvloq buvimning.

O'choqda qaynar ixlamur,⁵
Qo'llari naq oshgan xamir.
Bir telba shamol sovurur
To'kilgan yaproq buvimni.

Joynamozi gullik-gullik,
Buvim shirin, buvim nozik
Yo'lchi qushlarga u sherik,
Makoni uchmoq⁶ buvimning,

Menga ayting ertak-masal,
Tili shakar, tili asal.
Nam tortmoqda qayiq-
sandal,
Yo'li "amrihaq"⁷ buvimning.

So'na - o'ndak.

Ixlamur - aq'uvni harqi solib qaynatilgan cho'y.

Uchmoq - gannet.

Amrihaq - haq yo'li, Yaratgan buyig'gan yo'll.

HAZIL

Ko'lga yiqildi bulut,
Qutqar, oftobda qurit.
Boshiga o'rar buvim,
Zoye bo'lmasin tivit.

Tortib oldik bu yoqqa...

Ko'k yirtilsa, yamadik,
Yer yorilsa, uladik.
Soyalarda savashdik,
Kuchimizni sinadik.

Kulma, hazil shundaqa...

Dalalarga tuz ekdik,
U quridi, biz ekdik.
Qo'ridik pashshalardan
So'rmang ne azob chekdik.

Arang o'xshadi boqqa...

Tik qoyada bir ko'ppak,
Dumiga ilib chelak.
Bormoqda taqa-taqa,

Taqa-taqa,
Taqa-taqa...

MEN KO'RDIM

Bunday daraxt bo'lmas-ov, deysan,
Ammo men ko'rdim.

Yarmi yashil edi va yarmi safsan,
Ustida kaltakesak o'tirardi jim.

Bunday qush ham bo'lmas-ov, deysan,
Ammo men ko'rdim.

Ko'kni teshar edi qizil tumshug'i
bilan

Bir shamol esardi dalli-daydi.

Bunday narsa bo'lmas-ov, deysan,
Ammo men ko'rdim.

Erkatoy bir bola kamalakni

Sharf deb o'ylab

Bo'ynin o'radi.

Bunday narsa bo'lmas-ov, deysan,
Ammo men ko'rdim.

Qish edi,

Hamma yoq qor edi,

Odam bir gul uzdi

Va qo'li kuydi...

TO'LIN OY

Har kecha
Oy chiqarkan
Qorli tog'lar ortidan,
Pusib kelib bir tovshan¹
Yer to'lin oyni.

Voy,
Sho'rlik oy
Unga bir kor-hol bo'lar.
Kichraya-kichraya bir hilol
bo'lar,
Kundan kun sarg'ayib
so'lar,
Qular suvlarga.

Tog'lar,
Biqmasdan,
zerikmasdan
Qoraygan ufqlardan
Yangi bir oy tug'adi.

¹an - tovshanqon, yovvoyi quyon

UYQUGA KETARKAN

Jiyanim Ulku YILDIZga

Onajonim,
Tushimda men qushmishman,
Quchog'ingdan uchmishman.

Onajonim,
Tushimda maktubmishman,
Boradigan yerimni
unutmishman.

Onajonim,
Och meni, och meni,

Bosmasdan uyqu meni.
Onajonim,
Osmon naqadar yaqin,
Gapirsam, tinglar meni.

Onajonim!
Yo'llar meni chaqirar,
Qushlar meni,
Shamol meni,
Uyqu meni,
Suv meni.

UYG'OQ HOLDA UXLOVCHI

Musa Do'g'onga

Oy bulutning oqida
Moviy suvlarda baliq
Shapillaytursin.

Bola ertak chog'ida
Ko'ngil tog'ida
jayron
Zipillaytursin.

Terakda bir qarg'acha,
Tilda bitta naqorat
G'aqillaytursin.

Ko'kqubba solmay shovqin,
Yer nafsi yemay-ichmay
Takillaytursin.

Yo'llar kesishgan
joyda
Shoshqin yo'lovchi
kutsin,
Shoshilmaytursin.

ARIQCHA

Bulutni sevamiz biz,
Top-toza, tap-tamiz,
Op-oq ham undan.

Buloqni sevamiz biz,
Kumushga o'xshaydi u,
Porloq ham undan.

Yog'duni sevamiz biz,
Quvar qorong'ilikni.
Shafaq ham undan.

Chechakni sevamiz biz,
Biroz butoq,
Biroz yaproq ham undan.

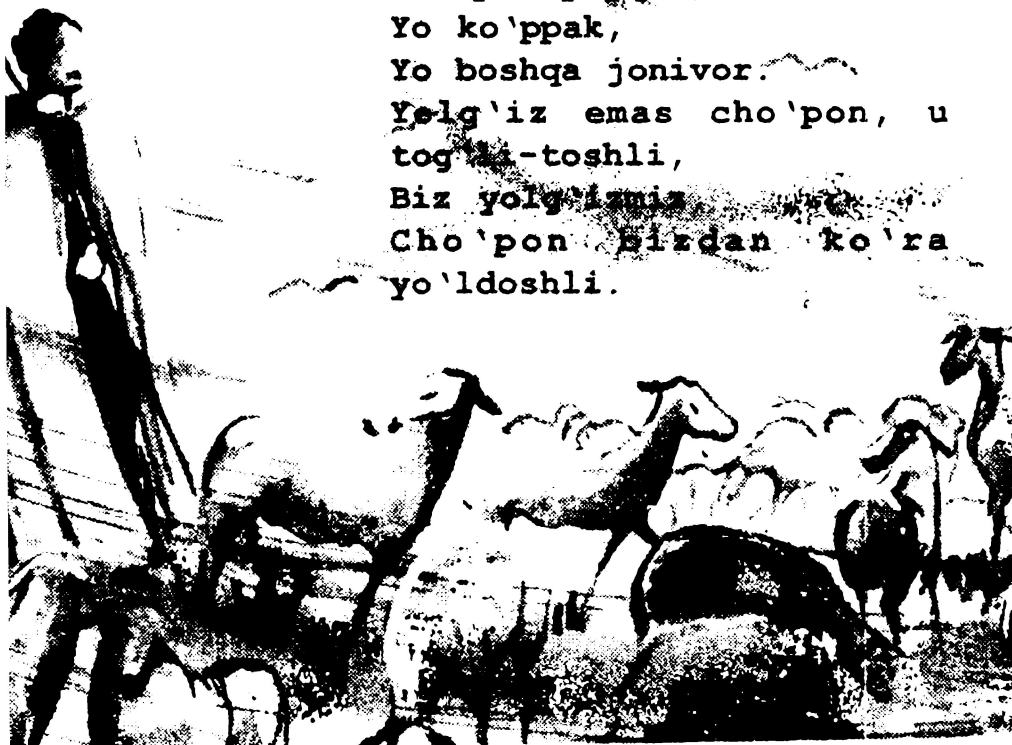
Go'dakni sevamiz biz,
Biroz bulut,
Biroz umid,
Biroz shafaq,
Biroz bayroq ham
undan.

CHO'PONNING BIZDAN KO'RA
YO'LDOSHLARI KO'P

Tipir-tipir,
Shitir-shitir qo'y-qo'zi,
Hammasi opa-uka.
Cho'pon bilan bir yoqa,
Apoq-chapoq bo'lganlar.
Qorabosh, Sariqiz, Zirakli
Bari ismini bilar,
Sho'x bo'lsa ham
Ziyrak-ki...

Juda sevgirdirlar,
Bir narsa bo'lsa,
Cho'pon payqar,
Yo ko'ppak,
Yo boshqa jonivor.
Yolg'iz emas cho'pon, u
tog'li-toshli,
Biz yolg'izmiz.
Cho'pon bizdan ko'ra
yo'ldoshli.

Vaqtini bilar cho'pon
Kun bo'yi
Soya soatidan.
Mana,
Havoda to'z-tuman.
Jiyda isiga aralash.
Qo'y ma'rashiga aralash
Zang, burg'u sadolari
Lojuvardga bo'yanarkan chordoqlar,
dalalar
Qishloqda oqshom
Suruvni qarshilar bolalar.

Oyoqyalang, yalangoyoq
Oqib kelishar boshiga
cho'ponning.
"Ozgina amaki, hozir",
Savat to'la tog' armug'oni-
Tovshan saqichi,
Kenger¹,
Savrinjon,
Shovul.
Yolg'iz demang, u tog'li-toshli,
Biz yolg'izmiz,
Cho'pon bizdan ko'ra ko'proq
yo'ldoshli.

¹Kenger - qullari rutash, saqlari tikonli o'simlik,
sutidan saqich qilinadi.

TEGIRMONDA TUN

Eshigida xira fonar,
Ikki yonar, bir so'nar.
Suv oqar, tosh aylanar,
Tosh bilan bosh aylanar.

Tegirmonchi Xayrulloh,
Qiziq ishlarga guvoh...

Shing'ir-ming'ir jinnilar,
Ko'k toqidan indilar,

Eshaklarga mindilar.
Buni ko'rgan dehqonlar
Burchaklarga singdilar.

Tegirmonchi Xayrulloh,
Qiziq ishlarga guvoh...

Xayrullohning miyig'i,
Ayyor tulki quyrug'i.
Nonushtasi qush eti,
Qorishtirdi navbatni
Sichqon to'la savati.

Tegirmonchi Xayrulloh,
Qiziq ishlarga guvoh...

O'rim boshlangan kuni
Tin bo'lmas kuni-tuni.
Oltin qildik somonni,
Keyin chiqar tutuni.

Tegirmonchi Xayrulloh,
Qiziq ishlarga guvoh...

KICHIK OTLIQLAR

Qirda ot yoygan jujuqlar,
Burni qirg'iy va puchuqlar
"Bu yerlarning egasi bor!"
Deb soldilar hayqiriqlar,
Jonim kichik oqinchilar¹!

To'rt taqa taqir-tuqur,
Ko'rganning ko'zi qamashur

¹Oqinchi - dushmanlarni (kuchlarni) esatib olish maqsadida
tuzilgan ot va qo'riqchilarning yig'irlari.

Qildan yengil, toshdan og'ir
Har ot bir bahodir tashur,
Jonim kichik oqinchilar!

Yellar bilan olishurlar,
Va yellarga qorishurlar.
So'ng niyatga erishurlar
Jonim kichik oqinchilar!

Tagi toza, ishi to'g'ri,
Ayon: otasining o'g'li
Qirda ot yoygan jujuqlar,
Qirg'iy burun va puchuqlar.

DADAM

Ba'zi on shunday yomon,
Dunyo qo'rqar dadamdan.
Biroz sabr va imon,
Siz qo'rqmang bu odamdan
Men dadamni bilaman.

Xirmon yonarkan, ko'rdim,
Yong'ir yog'arkan, ko'rdim,
Kular, yig'larkan, ko'rdim,
Men dadamni bilaman.

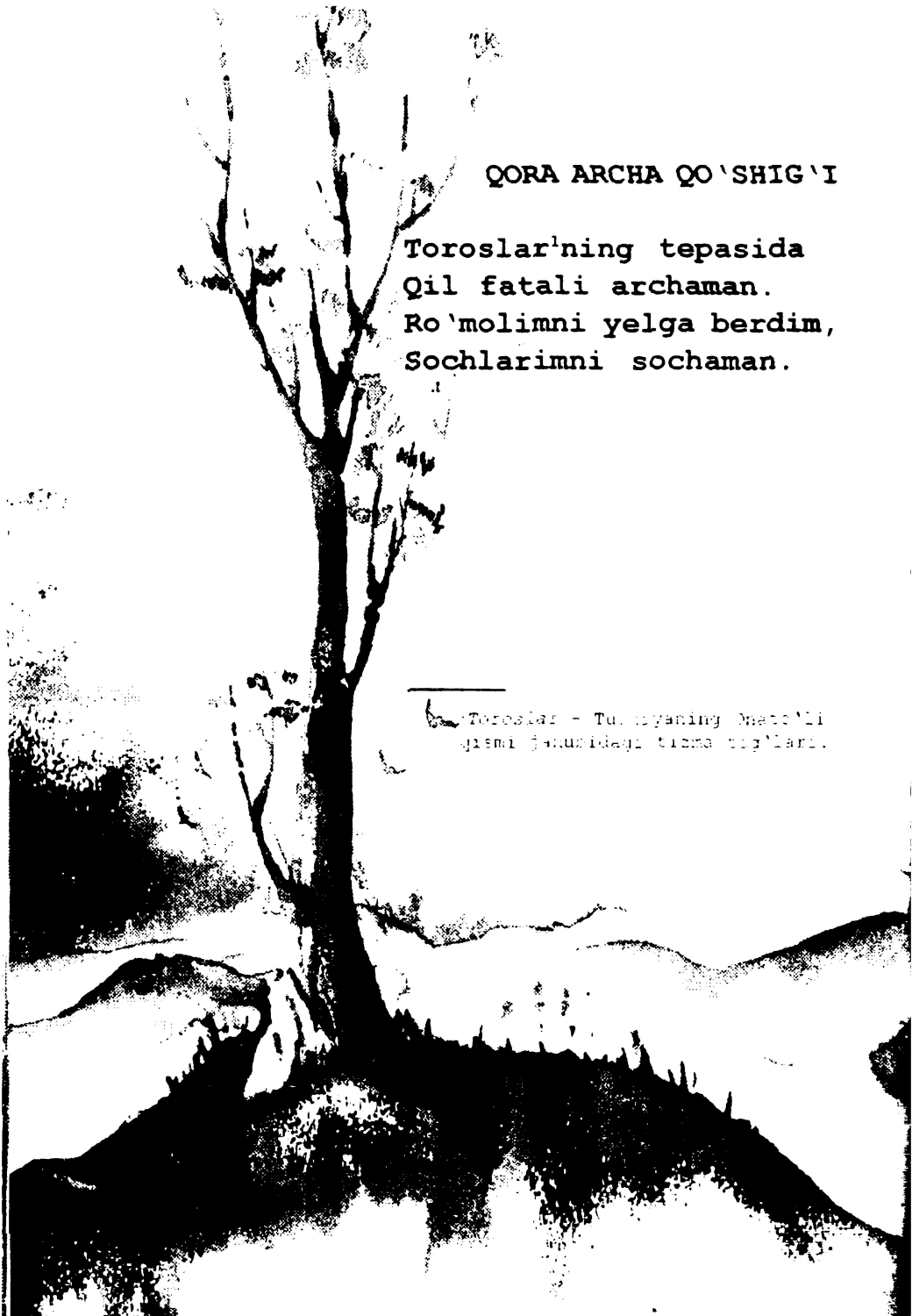
Dadamni bilaman,
U yig'arkan, ko'rdim,
Ro'g'orni dadamdan,
Men dadamni bilaman.

Uyimizni bilaman,
Qandayki, dadamni,
U erkakni, og'erkani,
Men dadamni bilaman.

Tog'larday baland, bo'ydor,
Kimsa teng kelmas zinhor,
Ozgina puli ham bor,
Men dadamni bilaman.

Tuproq bilan bellashar,
Ho'kiz bilan tillashar.
Dunyomiz go'zallashar,
Men dadamni bilaman.

QORA ARCHA QO'SHIG'I

Toroslar'ning tepasida
Qil fatali archaman.
Ro'molimni yelga berdim,
Sochlarimni sochaman.

Toroslar - Turkiyaning O'zbekiston
qismi janubidagi tizma tog'lari.

Toroslarning tepasida
Uch butali archaman.
Aylanaman uchgan qushga,
Moviylikni quchaman.

Toroslarning tepasida
O'sgan bo'liq archaman.
Men yonsam, o'rmonlar yonar,
Chamlibelga sig'mas dardman.

Toroslarning tepasida
Qo'li bog'liq archaman.
Tepamdan turnalar o'tar,
Yetolmay qolguvchiman.

Toroslarning tepasida
Shoxi siniq archaman.
Ko'ngli yarim qiz kabiman,
Meni ayblamang, opajon.

KUTISH

Tunlar to'la so'roqlar,
Topilmas topishmoqlar.
Oqshom bo'lar, oy kelar,
Quyosh qayda qo'noqlar?

Ohim eshitarlarmi,
Ko'kda ham uylar bormi?
Sanab sanayolmadim,
Yulduzlar milyonlarmi?

Yulduzlar gala-gala,
Oy boqar kula-kula.
Bir yerga tushib ko'ring,
So'ylash oson, Oy xola.

Yulduzli atlas chodir,
Yor qaysi diyordadir?
Yoz keldi, u kelmadi,
Qulog'im shamoldadir.

KECHA MAQTOVI

Alav Erkilertga

Kecha iliq sut dengizi,
Ko'ngil bir ipak yelkanli.
Bandargohga tortar bizni
Xush iforli, yosumanli.

Bo'rilar qochar oradan,
Tog' ila dara bir bo'lar.
Ro'yo chiqar mag'ora'dan
Barcha uylarga taralar.

Mag'ora - g'or

Somon yo'lida ming bola,
Tushar bir jayron iziga.
Yuzin yuvib oy nuri-la
Belanar oltin to'ziga.

Kecha ko'nghlim boladay hur,
Kunduz bir cho'loq chumoli.
Uchish gali menga kelur,
Qushlar uxlagan mahali.

Har yangi kun bir hadiya,
Mujda berar har sahar.
Ayblamang, qora deya,
Quyoshni tug'ar tunlar.

Yalangoyoq holda yurar,
Asta-asta dilbar kecha.
Sochlari dunyoni o'rar,
Ustida atlas nimcha.

Barini onalar anglar,
Kechaning shirin tilidan.
Darvozalar ochilsin keng,
Kelgan bor Kanon Elidan.²

Kecha-la boshlanar vuzuh,³
Lol emasmiz har ko'rganga.
Kecha nafas oladi ruh,
Shukur kechani berganga.

² Kelgan bor Kanon Elidan — gap Yusufning Misga kelganligi haqida borayotir.

³ Vuzuh — aniqlik, ravshanlik.

TUSH PAYTIDA QISHLOQ

Eshakda oyog'i sollanar edi,
Tilida bir qo'shiq aylanar edi
Ahmad adaning.

Bo'z qirda har yon yonar edi,
Eshakda oyog'i sollanar edi.

5) Bir bola soyasin qvalar edi,
futib olana sal qolar edi.

...yollar edi,
...yollar edi.

hahlikni,
har edi.

ola,
rl. i.

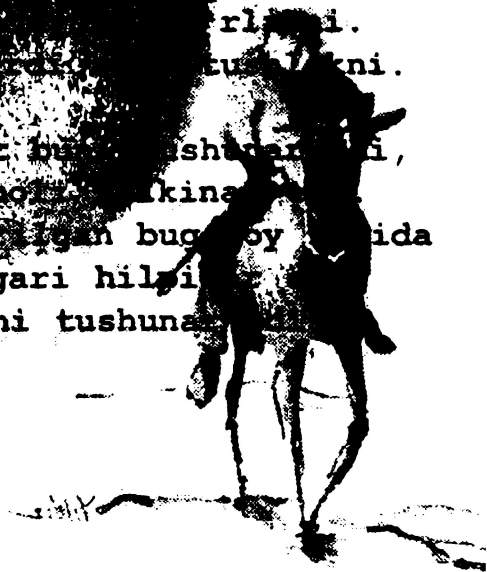
2023. gada 1. jūlijs. Lkni.

...bi-er bu-usharan ni,
...to mo-ri-kinat.

...American bug by ...ida

Bayroqcha singari hilpi

U yonda er buni tushuna

Osilgan bir qarich ko'ppakning tili,
Esay demas sovuq shimolning yeli.
Tovuqlar bir ahvolda,
Yer xuddi qotgan non kabi,
Osilgan bir qarich ko'ppakning tili.

Bir ho'kiz pashshadan jini qo'zir edi,
Arava qulashga hozir edi.
O'ti yorildi Durdi tog'aning
Orqaga tashlanib tiranur edi.
Bir ho'kiz pashshadan jini qo'zir edi.

Chorakorning burni qonar edi,
Qishloq qon-ter ichida.
Bu aks etmas hisob daftar ichida,
Bo'zqirda har yon yonar edi,
Chorakorning burni qonar edi...

XIRMON

Xirmonda yotgan bola,
Taniysanmi yeringni?
Qo'llaring yirik,
Toleing yomon.
Yirt osmonin bir uchidan
Ro'molcha qil,
Art teringni.

Xirmonda yotgan bola,
Qo'llaring qora.
Yo hamma ayb quyoshda-yu,
Manglaying oqmi..?

Xirmonda yotgan bola,
Bo'ri kelsa qo'rqmaysanmi
Qorong'ilik bosganida?

Xirmonda yotgan bola,
Kechang kimsasiz emas,
Ko'kda oy-yulduzlar bor...

Xirmonda yotgan bola,
Meni yig'latgan bola,
Oh bola!...

Do'vanda aylangan bola¹
Menga soya neligin ayt,
Issiq kun neligin anglat.
Otingni bilaman,
Boshqasini bilmayman.
Ko'zingga tushgan terning,
Boshing egilib ketib,
Do'van aylantirishning
Mazasi qanday bo'lar?
Yo somon
Yumshoqmi juda?
Menga xirmonni anglat.

Qanday so'ngsiz aylanish bu,
Boshqoq ezilar, ezilar-da
Tugamas oltin cho'plar,
Takror-takror sochar otang,
Takror-takror...
Chuh, jonivor!
Sariq ho'kiz,
Qora ho'kiz,...

¹ Do'van - xirmonda ekilgan gas-cho'pdan
ajratish uchun qo'llaniladigan olti chiqmoq
tashli taxta. Do'vaning ustiga qo'llar bir
narsa qo'yib, qo'kiz, traktor yoki odamning
o'zi yoyilgan qal'ala ustida aylantiriladi.

YURAGING YONINGDAMI?

Ketdik tushamiz yo'llarga
Ketgancha hech bo'lmaganing
Tog'lar oshib,
Daryo kechib,
Bila turib, bilmaganing
Dalamni ko'r.

U yerlar mehrga chanqoq,
Yuraging yoningdami?

Chiroq olishni unutma!
U yer kunduz ham qorong'i,
To'xtama, yur,
Dalamni ko'r.

Ular qushlar kabi hurkak
Va bezovta,
Suvni ham puflab icharlar.
Ha, ko'nglingga xush kelmaslar,
Hech olmasdan bergan qo'llar,
Yasharar ular tekkan yer,
Dalamni ko'r.

CHORLOV

Gullar tuproqlarni teshar,
Qushlar bir ne mujdalashar.
Yigirma uch aprel kelar¹.
Saflaning, bayram qilaylik.

Yulduzni osdik ko'kka,²
Yulduzni bosdik ko'kka.
Yulduzni ham yuksakka
Saflaning, bayram qilaylik.

¹23 aprel - Turkiyaning Mustaqillik bayrami kunidir.
²Yulduzni osdik ko'kka - Turkiya davlat bayrog'ining
yulduzi.

Qal'alarga bayroq bo'lgan,
O'la-o'la tuproq bo'lgan,
Minglarcha nomsiz qahramon
Tiklaning, bayram qilaylik.

Adana, Arzirim, Riza³
Jonim qurbon bo'lsin siza.
Tutashing, bir-biringizga,
O'raning, bayram qilaylik.

Adana, Arzirim, Riza Turkiyaning qis-qis shaharlari.

LAYLAKLARNING QO'SHIG'I

Saljuq UYSALga

«Asad oyi uchar-ketar laylaklar»,
Yo'llari qutli bo'lg'ay.
Kim biladi, toki qaytguncha ular
Kim o'lgay-u kim qolgay.

Qor yog'ib, erib ketgay,
Chaqaloq yurib ketgay.
Buvim,
Buvim ehtimol ketgay
Qushlar qaytgan diyorga.

Laylaklar-
Ulug' qushlar,
Ne bo'lur, qator-qator
Ketganlarni keltiring
Qizil tumshug'ingizda.
Ular balki yasharlar
Olisdagi yulduzda,
Keltiring shu bahorga.

ERTAK MAHALI

Shu moviy tumanli ovloq joyda,
Bir qishloq uyqusin quvar.
Shu kumush jilvirli soyda,
Bizning qizlar gilam yuvar.

Savag'ich saslari kelar,
Yonbag'ir saslarga to'lar.
Qizlar uch quloch sochlarin
Suvning oynasida tarar.

Yuzingiz nur sochar suvlarga,
Qalayli mis idish yuzingiz.
O'tiring, ozgina dam oling,
Yo'qmi yo yozingiz, kuzingiz?

Bu ishning haddidan kechmanglar,
Soy iflos, suvidan ichmanglar.
Go'zallikdan boj olishar,
Gul yuzingizni ochmanglar.

Ey, shapirlab cho'mganim soy,
Savrinjon yig'ganim yaylov.
Ortiq tushimga kirmanglar,
Bunday qilmanglar, qilmanglar.

Bir toboqdan osh yeyishlar,
Ming lab tekkan kosa - o'ziga xos
Oh, qishlog'im, jon o'chog'im,
Suing zam-zam, toshing olmos.

Tog'lar - oppoq sochli bobo,
Cho'qqilarda qor bo'ralar.
Dalalar qirda sajjoda,
Ziravor hidli dalalar.

Ko'zimda tutadi mo'rilar,
Madad onalar - parilar.
Yoshlari meni tanimas,
Dunyodan o'tipti qarilar.

Zaynab, Alif, So'na, Gulchin,
Ko'ylagingiz qat-qat bichim.
Dalaga hasharga keling,
Bu dardni tugatmak uchun.

Meni unutmangiz lekin,
Sevgan demas uzoq-yaqin.
Yo'qotdim qishloq yo'lini,
Yonbag'irga olov yoqing.

Hech so'rmang qay yerda qoldim,
Har yil bir diyorda qoldim.
Bir iblis oqimga tushdim,
Bir qush kabi dorda qoldim.

Yiqaman uyim-joyimni,
Siqmoqda meni to'rt devor.
Nega aytmadim o'z kuyimni,
Yetib barmamiz qadardar?

Qushlar uchar qator-qator,
Qo'shilib men ham ketaman.
Qanot tutmasa turnalar
Qo'limni qanot etaman.

Tog'da uvlar och bo'rilar,
Chamlibelni bosganda qor.
Tutun chiqarar mo'rilar
Tuya bir qushga aylanar.

Otildi bir kichik shahzoda,
Yiqildi arg'umoq otidan.
Bir kimsa kelmadi imdoda,
Boyqush sayrar shox
ortidan.

Buvim qayda, qayda ertak?
Og'zidan bol oqardi, bol.
Mening asl bolaligim!
Yo'llar ayrildi, yaxshi qol.

BOLA DUOSI

To'y bo'lar, o'lan bo'lar,
Tushda ko'rganim bo'lar.
Shu yozda, yo shu qishda,
Xuddi ko'rganday tushda,
Ayrilganlar tutashar,
Johillar pastga tushar.
Kasallar sog' bo'ladi,
Bo'z qirlar bog' bo'ladi.
Fasl o'tar bir necha,
Qirg kunduz-u qirg kecha
Bir ulug' shodlik bo'lar,
Turmush obodlik bo'lar.
Har daraga suv yetsa,
Chaqaloq yurib ketsa,
Qissalar o'tli bo'lar.
Sigirlar sutli bo'lar,
O'lkamiz baxtli bo'lar,
Kechangiz qutli bo'lar.

MUNDARIJA

Ali Oqbo'shning "Qush Sufrasi" she'riy to'plami haqida. Tursunboy Adashboyev.....	3
Qadrli bolajonlar! Ali Oqbo'sh.....	5
Armug'on-bag'ishlov.....	7
Qush sufrasi.....	9
So'ppa.....	11
Uch kumush pat.....	12
Oyning allasi.....	15
Chaqaloqlar qo'shig'i.....	17
Qir maktabi.....	18
Qo'y burji.....	21
Buvimga alla.....	22
Hazil.....	24
Men ko'rdim.....	27
To'lin oy.....	29
Uyquga ketarkan.....	30
Uyg'ocq holda uzlovchi.....	32
Ariqcha.....	34
Cho'ponning bizdan ko'ra yo'ldoshlari ko'p.....	36
Tegirmonda tun.....	38
Kichik otliqlar.....	40
Dadam.....	42
Qora archa qo'shig'i.....	44
Kutish.....	47
Kecha maqtovi.....	48
Tush paytida qishloq.....	52
Xirmon.....	54
Yuraging yoningdami?.....	56
Chorlov.....	58
Laylaklarning qo'shig'i.....	60
Ertak mahali	62
Bola duosi.....	68